

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut, virkamiehet ja lehteriyleisö. Viisaat ovat joskus sanoneet, että ihmiselämä on kriisi tai krooninen sairaus, joka päättyy kuolemaan. Se kuvaa muuttuvaa ihmistä, muuttuvaa elämää ja jatkuvasti muuttuvaa elinympäristöämme elämämme aikana sekä ajan väistämätöntä kulkua. Uskaltaisin kuitenkin sanoa, että viimeiset kolme vuotta ovat olleet suurinta myllerrystä yhteiskunnassamme vuosikymmeniin. Ensin tuli korona, sitten Venäjän raakalaismainen hyökkäys Ukrainaun, energiakriisi, inflaatio, korkojen nousu, sote-uudistus ja nyt alkamaisillaan oleva talouden taantuminen. Vuosi taaksepäin elimme suuren sumun ja epävarmuuden keskellä, mutta nyt monet näkymät ovat tasaantuneet. Olemme viimeisen vuoden aikana liittyneet Natoon, uusi Euroopan suurin ja maailman kolmanneksi suurin ydinvoimala, Olkiluoto 3 on kytketty verkkoon helpottaen huolia sähkönsäilytyksessä, ja hintojen sekä koronnousu ovat pysähtyneet. Samalla tämän vuoden alusta käynnistynyt sosiaali- ja terveystalouden uudistus eli uusi hyvinvointialue muuttaa arkeamme. Näillä kaikilla on vaikutusta myös meidän elämäämme täällä Orivedellä ja meidän tulee ottaa ne huomioon päätöksiä tehdessämme.

Olemme täällä Orivedellä selvinneet näistä maailman myrskyistä ja kotimaammekin haasteista varsin kelvollisesti. Pitkät koronasulut kouluissa ja harrastuksissa aiheuttivat suomalaisnuorille poikkeuksellisen suuren mielenterveyspalveluiden kasvun. Tämä on eittämättä näkynyt myös Orivedellä, mutta vuosien takaiset panostuksemme lasten- ja nuorten palveluihin ovat helpottaneet meidän tilannettamme. Uskon myös, että koulumaailman päätökset harrastuskerhojen lisäämiseen sekä muihin päätöksiin koulurauhan hyväksi ovat vaikuttaneet positiivisesti. Ainakaan mitään takavuosilta yleisempää keskustelua tai muutakaan ilmoitusta koululevottomuuksista ei ole minun korviini kantautunut ja hyvä niin. Tästä on paikallaan osoittaa kiitokset tässä vaiheessa koko lasten- ja nuorten palveluiden parissa toimivalle henkilöstölle, erinomaista työtä! Teknisissä palveluissa olemme vienneet viime vuosina lävitse useita isoja liikenne- infra- ja kunnallistekniikka hankkeita. Useat näistä ovat olleet yhteishankkeita väyläviraston tai ELY-keskuksen kanssa, mutta myös puhtaasti omia hankkeita on toteutettu. Hankkeet ovat menneet pääosin kiitettävästi edellä mainituista yhteiskunnallisista haasteista huolimatta, ja siitä on syytä kiittää teknisen puolen sitoutunutta henkilöstöä. Minusta tuntuu, että tekninen puoli on valmiina myös tuleviin hankkeisiin, joita päätämme kaupungissamme toteuttaa.

Maankäyttö- ja ympäristöpalveluiden puolella meillä on ollut viime vuosina jonkin verran henkilöstövaihdoksia johtuen aivan luontaisista asioista, mutta myös seutukunnallamme olevista muista vetovoimaisista kaupungeista. Henkilöstövaihdoksista huolimatta olemme onnistuneet saamaan tilalle erittäin osaavaa ja sitoutunutta uutta henkilöstöä. Takavuosien suurponnistus rantaosayleiskaavan saamiseksi on saamassa hyvää jatkoa uusien maanhankinta ja kaavoitushankkeiden parissa. Kiitos myös tämän tärkeän palvelualueen ahkerille työntekijöille. Tähän jatkoksi voimme lisätä meidän uuteen nousuumme heränteen hyvinvointi- ja elämänlaatu- ja elämäntalouden sektorin. Viime keväänä sain olla kuuntelemassa hyvinvointijohtaja Tuija Peuralan luentoa eräessä valtakunnallisessa seminaarissa ja silloin oikein itsekkin havahduin kuinka tolkkottoman hyvät elämänlaatu- ja elämäntalouden palvelut meillä täällä Orivedellä ovatkaan. Kaupungin omien toimien lisäksi siihen on saatu tehokkaasti mukaan kaupungissamme toimivat yhdistykset, urheiluseurat ja muut kolmannen sektorin toimijat ja näin palvelut kestävät vielä taloudellisenkin tarkastelun. Vaikka täällä Hämeessä on totuttu olemaan tekemättä itsestään numeroa, niin näin pohjalaisena haluisin kyllä rohkaista vaatimattomuuden sijaan pieneen henkseleiden napsautukseen koko hyvinvoinnin ja elämänlaatumme eteen uurastavaa henkilöstöä. Kiitos meidän eteemme tehdystä työstä. Näillä kaikilla toimilla yritämme olla valmiina seuraavaan nousukauteen, joka väijäämättä jossakin vaiheessa on tulossa. Siihen meillä on erinomaiset mahdollisuudet täällä Suomen vetovoimaisimmalla kaupunkiseudulla. Kilpailemme seutukunnassa omilla vahvuuksilla, joka on turvallinen elinympäristö,

toimivat palvelut, lähellä ja kaikkialla oleva kaunis luontomme sekä henkilökohtainen kohtaaminen kaikissa palveluissamme. Orivesi on kodinomainen ympäristö rakentaa elämänsä nyt ja tulevaisuudessa.

Tämän vuoden talousnäkömät Orivedellä ovat vielä kohtalaiset ja tulemme tekemään positiivisen tilinpäätöksen. Meidän taseessamme on kirjanpidollisesti yli seitsemän miljoonan ylijäämä. Työllisyys on varsin kohtuullisella mallilla ja kuten todettua kaupungin toiminta, ja palvelut ovat kokoomme nähden erinomaiset. Kiitos myös meidän taloutemme ja tukipalveluiden kanssa toimiville, meidän lähtökohtamme tulevaan voisi olla huomattavasti huonompikin ilman teidän panostanne.

Talouden taivaalle meillä on kuitenkin nousemassa myös tummia pilviä. Veropohjamme soteuudistuksen jäljiltä näyttää tässä vaiheessa kapealta, valtionosuuksiin on tulossa mahdollisesti laskua ja edessämme on jälleen rajua miinusta näyttävä talousarvio. Tämän lisäksi meillä on tulossa kohtalaisen mittavan näköiset investoinnit tuleville vuosille. Mikäli toteutamme tulevina vuosina tänään hyväksyttävänämmme olevan koko investointiohjelmamme, niin se tarkoittaa noin neljänkymmenen miljoonan investointeja. Se on iso summa ja siinä ei ole kirjattuna edes kaikkea, mihin meidän tulee varautua. Lisäksi investointiohjelmassamme ei ole mitään merkittäviä elinvoimainvestointeja, johon meillä myös tulisi olla varaa tulevaisuudessa. Näin ollen meidän tulee jatkaa jo käynnissä olevaa keskustelua Oriveden tulevaisuudesta oikean tiedon ja realismin valossa. Kokoomuksen valtuustoryhmä on kuitenkin luottavainen, että jo yli 15 vuotta jatkunut talouskasvun puute kääntyy maassamme nousuun ja nousukausi tuo myös helpotusta Orivedelle, kuten koko maallekin. Samoin me olemme edelleen valmiit tukemaan niitä toimenpiteitä sekä tahoja, jotka Orivedellä haluavat yrittää ja luoda talouskasvua omalla toiminnallaan.

Arvoisa puheenjohtaja, ennen tuota odottamaamme nousukautta meillä on kuitenkin todennäköisesti edessämme vielä talouden taantuma tai jopa lama. Viime vuoden puheessani peräänkuulutin yhteisöllisyyttä ja tukea kaikista heikoimmassa asemassa olevien puolesta. Toistaiseksi vielä en ole havainnut mitään suurempia toimenpiteitä tai kanavia tähän valmistautumiseen, mutta ei ole hätäkään ollut vielä suurin. Mikäli talouden taantuma tuo meille massatyöttömyyttä, talousvaikeuksia tai muita epätoivoa luovia lieveilmiöitä, niin kokoomuksen valtuustoryhmä toivoo, että kaupunki yhteisönä ottaa johtajan aseman ja on edelläkävijä omissa toimenpiteissään. Tämmöisiin tilanteisiin on syytä varautua etukäteen, vaikka turhaankin ja olla valmiina, jos tarvetta tulee. Mikään nousukausi tai muu tuleva hyvä ei korvaa niitä menetettyjä ihmiskohtaloita, joita tämmöinen pahimmillaan aiheuttaa. Kokoomuksen valtuustoryhmä toistaa toiveen perustaa joku yhteydenottokanava tai lisätä nykyiseen palautelomakkeeseen mahdollisuus ilmoittaa omaa tilannetta koskevasta taloudellisesta tai muusta huolesta.

Kokoomuksen valtuustoryhmä haluaa kiittää virkamiehiä, kaupungin työntekijöitä ja luottamushenkilöitä kuluneesta vuodesta. Vaikka meillä näkyy edessämme taloudellista epävarmuutta, niin Kokoomuksen valtuustoryhmä uskoo, että meidän kannattaa olla rohkeita ja luottavaisia näiden investointien, kuten muutenkin tulevaisuudenkin suhteen. Orivesi tulee olemaan maailman kartalla vielä kymmenet, sadat ja tuhannet vuodet. Kokoomuksen valtuustoryhmä toivottaa hyvää ja rauhallista joulun odotusta kaikille.

Kokoomuksen valtuustoryhmän puheenjohtaja Touko Sikala

SDP 2023

- VIIMEINEN "OMA" TALOUSARVIO
- Perintö/ realistinen taloussuunnitelma
- Ei kestä negatiivisia yllätyksiä
- Valtion toimet, konsernin tarpeet
- Pirha s. 5

- 2040

- Väestörakenne
- Väestömäärä, valtuustokausi n. -200-250
- Työpaikkaomavaraisuus
- Kuntasuunnittelu faktojen pohjalta

- INVESTOINNIT N. 4 ME / VUOSI

- vanhusten hoivakoti (takauksin)
- yli menevät velkarahalla
- kiinteistöstrategia
- tilojen vapautuminen Pirhalta

TOIMINNAN JA TALouden KEHITTÄMISTYÖ (kj)

- Talouden tasapainottaminen/sopeuttaminen/saneeraus
- Tasapuolisuus, lasten ja nuorten lautakunta
- Tulot/menot (maksut, verotus, valtionosuudet) Orivesi 9,4%
Tampere 7,6 %

Arvoisat valtuutetut, hyvät viranhaltijat, hyvät kuulijat

(Kaupunginvaltuusto 27.11.2023)

Olen tänäkertaiseen Keskustan valtuustoryhmä puheenvuoroon pyrkinyt keräämään pääasiassa positiivisia, kaupunkimme kehittämiseen ja kehittymiseen liittyviä asioita. Ikävä kyllä, väkisinkin niitä negatiivisiakin sivulauseita oli pakko kirjoittaa.

Positiivista on, että kaupungin v. 2023 tilinpäätös tulee jäämään jälleen ylijäämäiseksi, hyvä niin. Olemme kuitenkin nyt päättämässä ensi vuoden talousarviosta ja lähivuosien taloussuunnitelmasta. Ensi vuoden budjetti näyttäisi muodostuvan nyt aikuisten oikeasti alijäämäiseksi, puhumattakaan lähivuosien taloussuunnitelman kirjauksista, mitkä sisältävät runsaasti erityisesti koulurakentamisesta johtuvaa velanottoa. Ikävä kyllä, viisasten kiveä ei vielääkään ole löytynyt, eli talousarvio ja taloussuunnitelma ei toistaiseksi sisällä juuri mitään, minkä voisi olettaa lyhyellä tai pidemmälläkään aikataululla vahvistavan Oriveden elinvoimaa tai aktivoivan uusien työpaikkojen syntymistä ja siten lisäävän esim. tänne muuttoa tai uusien asuntojen rakentamista.

Positiivista ensi vuoden budjetissa on ainakin sen valmistelun julkisuus. Valtuustolle on vuoden aikana järjestetty useita infotilaisuuksia, ensimmäinen niistä jo viime keväänä. Toisaalta lisääntynyt tieto on lisännyt tuskaa myös valtuutettujen keskuudessa, mutta samalla se on vastuuttanut paremmin hyväksymään talouden tosiasiat, toisaalta pohtimaan yhdessä syvällisemmin keinoja millä talouskehitystä voitaisiin parantaa.

Positiivista on myös se, että Rovastinkankaan koulukampuksen suunnittelu on lähtenyt vireästi käyntiin, ja että sen tilanteesta järjestettiin myös valtuutetuille juuri hiljattain infotilaisuus. Rovastinkankaan koulukompleksin suunnittelun alla olevan uudisrakennuksen esittelyssä täällä valtuustosalissa noin viikko sitten ilahdutti se, että ammattisuunnittelijat ovat vakavasti vertailleet myös ns. puurakenteista, jopa hirsirakenteista vaihtoehtoa.

Keskustan valtuustoaloite 17.2.2020 puurakentamisen edistämisestä esitti, että Oriveden kaupunki sitoutuisi edistämään puurakentamista kaavoituksessaan. Lisäksi kaupungin tulisi toimia puurakentamisessa esimerkkinä omassa rakentamisessaan sekä julkisissa hankinnoissaan. Puuhan on rakentamismateriaalina betonia ilmasto- ja ympäristöystävällisempää. Puurakennus sitoo hiiltä pitkäksi aikaa. Lisäksi EU:n rakennusten energiatehokkuusdirektiivi korostaa ympäristönäkökohtien huomioimista julkisissa hankinnoissa. Puuelementtirakentamisen kehittyminen on nopeuttanut paikan päällä tapahtuvaa rakentamista ja siten vähentää kosteusriskejä. Julkiset betonirakennukset ovat viime vuosikymmeninä kärsineet runsaasti kosteudesta johtuvista sisäilmaongelmista.

Kaupungilla olisi nyt tuhannen taalan paikka lunastaa Keskustan aloitteen johdosta käydyin keskustelun aikana noussut myönteinen suhtautuminen tällaiseen hankkeeseen. Tuhannen taalaa tässä yhteydessä ei tarkoita, että puurakentaminen olisi oleellisesti kalliimpaa. Monessa suhteessahan puurakenteisessa koulussa olisi erityisesti pitkällä tähtäimellä syntyviä etuja ja säästöjä. Toisaalta köyhällähän ei ole varaa ostaa aina halvinta.

Positiivista on myös jo toista vuotta kohtuulliseen määrään noussut vapaa-ajan asuntojen muuttaminen vakituisiksi asunnoiksi. Toivottavasti tämä kehitys jatkuu ja tästä kehityksestä saataisiin ennen pitkää jotain tilastotietoa siitä, onko samalla syntynyt muuttoa muista kunnista Orivedelle ja minkälaista ikäryhmää ja veronmaksukykyä nämä henkilöt edustavat.

Jo aiemmin on tullut todettua, että jätepuhdistamon ylijäämäsakan biokaasukokeilu sekä aurinkovoimaloille sopivien alueiden etsiminen Orivedellä on niitä tulevaisuuden uskoa ja Oriveden imagoa ja vetovoimaisuutta lisääviä hankkeita. Toivottavasti niissä edistytään, eivätkä ne jää vain kokeiluasteelle.

Edelleen kaipaamme esim. Elinvoimapalveluiden järjestämänä myös tuulivoiman rakentamisesta järjestettävää neutraalia ja kiihкотonta infotilaisuutta tai jopa valtuustoseminaaria, missä kuultaisiin laajasti ja monipuolisesti eri asiantuntijoita.

Asukasmäärämme negatiivinen kehitys ei ole kääntymässä parempaan, kuten kunnioittamani toveri Markku Kallio on meille todistellut. Aseman seudun kehittämisessä on otettu pieniä alkuaskelia, mm. rautatieaseman pysäköintialue ja Asematien kevyenliikenteen väylä on rakennettu ja koko katu samalla uudistettu. Hyvä niin. Toivottavasti aseman seudun kehitys ei pysähdy tähän. Potentiaaliset uudet asukkaat Orivedelle ovat vain n. 30 minuutin päässä, kunhan asemalle saataisiin laadukkaita tai edes hyväkuntoisia vuokra-asuntoja ja Asematien villin lännen aavekaupunkivaikutelma pyyhittyä pois, vaikkapa maisemakulissien taa.

Keskustan valtuustoryhmä esittää jälleen, ties monennenko kerran, että kaupunkistrategiaan kirjattu kolmas tavoite "Johdamme innovatiivisesti ja kestävästi" johtaisi pysyvään ja säännölliseen viranhaltijoiden kannustuspalkitsemiseen.

Siten luotaisiin järjestelmä kaupungin viranhaltijoiden huomioimiseksi erinomaisista, kaupunkilaisia hyödyntäneistä työpanoksista. Keskusta esitti omalta osaltaan etupainotteisesti viime keväänä vuoden 2023 erityiskiitokset kaupunginpuutarhurille ja hänen tiimilleen Oriveden kaupunkikeskustan kaunistamisesta. On syytä uudistaa sama kiitos vielä näin loppuvuodestakin ja kiittää samalla uusista karhuavauksista. Samalla on syytä yhtyä myös täällä jo esitettyihin kasvatus- ja opetusjohtajalle ja hänen tiimilleen osoitettuihin kiitoksiin erinomaisesta hankesuunnitelmatyöstä.

Keskustan valtuustoryhmä kiittää myös kaikkia ensi vuoden talousarvion ja taloussuunnitelman 2024 - 2026 haasteelliseen valmisteluun osallistuneita.

Toivomme että erityisesti taloussuunnitelmaan saadaan jatkossa enemmän konkretiaa, eikä sen toteuttamisessa syntyisi ennalta arvaamattomia yllätyksiä.

Toivotamme kaikille rauhallista Itsenäisyyspäivää, innovatiivista valtuustoseminaaria kaupunkistrategian merkeissä, kiireetöntä ja terveellistä joulun odotusta, levollista ja harrasta joulun juhlaa, sekä mahdollisimman rauhanomaista vuotta 2024.

Ja vielä, käykääpä äänestämässä Oriveden kauneinta jouluikkunaa!

Arvoisa puheenjohtaja, valtuutetut, viranhaltijat, lehdistö ja lehteriyleisö.

Oriveden ja koko Suomen taloustilanne on huolestuttava. Vuosia ja vuosikymmeniä jatkunut yleinen taloudellinen holtittomuus kärjistyivät lopullisesti ensin koronan ja sitten Ukrainan sodan iskettyä lyhyen ajan sisällä. Orivedellä on pidetty kohtuullisen tiukkaa taloutta, mutta silti olemme huomanneet, että tulevaisuudessa menomme ja tulomme eivät ole tasapainossa.

Suunnitelmissa olleet isot investoinnit saattavat keikauttaa talousyhtälön jopa mahdottomaksi. Rovastinkankaan koulun investointi on välttämätön, mutta muutoin tulee käyttää hyvin tiukkaa harkintaa mihin kuntalaisten veroeuroja laitetaan. Joudumme myös miettimään, miten tarjoamme asukkaillemme mahdollisimman hyvät palvelut niin että se on taloudellisesti kestävä? Joudummeko käyttämään juustohöylää vai onko meillä edessä jopa joidenkin ei-lakisääteisten palveluiden alasajo?

Yksi asia on Oriveden perussuomalaisille selvä. Veronkorotukset ovat poissuljettu vaihtoehto. Orivedellä on jo nyt Pirkanmaan korkeimpia veroprosentteja. Me emme voi jatkuvasti pyörittää toimintoja mihin meillä ei ole varaa sosialisoida veronmaksajien omaisuutta. Perussuomalaiset toivovat että palvelutaso saataisiin ylläpidettyä, mutta sitä ei tule tehdä epäinhimillisellä verottamisella.

Mitä vaihtoehtoja meillä siis on?

Paras vaihtoehto olisi jos pystymme lisäämään Oriveden vetovoimaa niin, että saamme lisää veronmaksajia ja yrityksiä tuomaan meille lisää tuloja. Tätä pohtiessa tulee olla rehellinen: Lisäävätkö pyörätiet tai uudet pysäköintipaikat julkisen liikenteen solmukohdissa vetovoimaamme tarpeeksi? Ovatko liikuntapalvelut meidän vetonaulamme? Onko meillä riittävä vetovoimaa ilman nelikaistaista 9-tietä? Tähän mennessä ainakaan korkea palvelutasomme ei ole näyttäytynyt merkittävänä houkuttelevuustekijänä.

Rehellisyyttä on myös pohtia nykyisen meiningin jatkuessa, että mikä on Oriveden tulevaisuus kuntana? Olisiko meidän parempi liittyä Tampereeseen vai yritämmekö luoda Orivedestä Itä-Pirkanmaan palveluiden keskuksen? Jo nyt monet muiden paikkakuntien asukkaat käyttävät Oriveden uimahallin, jäähallin ja liikuntahallin palveluita, mutta lasku lankeaa Orivedelle ja sen veronmaksajille. Palveluista perittävät maksut eivät nimittäin kata palveluiden todellisia kustannuksia. Löytyisikö Oriveden ulkopuolelta halua osallistua yhteisiin talkoisiin nykyisten palveluiden säilyttämiseksi?

Viime kädessä kaupunkimme tulevaisuus on meidän omissa käsissämme. On parempi olla aktiivinen ja yrittää vaikuttaa asioihin hyvissä ajoin kuin olla passiivinen ajopuu jatkuvasti muuttuvassa toimintaympäristössä.

Hyvät kuulijat:

Oriveden valtuustossa ja toimielimissä on ollut hyvä keskusteluyhteys viranhaltijoiden, luottamushenkilöiden ja puolueiden välillä. Toivottavasti seuraavakin vuosi jatkuu näissä merkeissä.

Perussuomalaisten valtuustoryhmä haluaa lopuksi kiittää viranhaltijoita talousarvion valmistelusta. Kittämmme myös kaupunginjohtajaa, valtuutettuja, viranhaltijoita ja kaupungin työntekijöitä hyvästä yhteistyöstä kuluneena vuonna. Toivotamme kaikille orivesiläisille rauhallista joulua ja parempaa uutta vuotta 2024!

Kiitos!

VASEMMISTON VALTUUSTORYHMÄ

ORIVEDEN KAUPUNGINVALTUUSTO

TALOUSARVIOKESKUSTELUN RYHMÄPUHEENVUJORO 27.11.2023

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät läsnäolijat

Kuntapolitiikka tai vapaammin sanottuna kunnan ja kuntalaisten asioiden hoitaminen on ensi sijassa yhteistyötä. Yhteistyöllä ja avoimella keskustelulla voidaan varmistaa, että toiminta vastaa kuntalaisten tarpeisiin, odotuksiin ja toiveisiin.

Samalla voidaan varmistaa, että kuntalaiset kokevat voivansa osallistua yhteisten asioiden hoitamiseen. Näin voidaan ottaa totena haltuun joskus aiemmin esiin nostettu tunnus Onnellisten Orivedestä, joka on strategiamme mukaisesti myös innostava. Tätä varmaan tarkoittaa kaupunginjohtajan katsauksen sanat, joiden mukaan ”myös kuntalaisten ja järjestöjen osallistumista ja yhteistyötä kehitetään”.

Yksi keskeinen toimintamme pohja tulee olla innovatiivinen johtaminen. Se edistää avointa vuoropuhelua, perustuen luottamukseen hyvän ja tehokkaan työympäristön saavuttamiseksi. On syytä muistaa, että hyvä johtaminen vaatii jatkuvaa itsensä kehittämistä ja kykyä sopeutua muuttuviin olosuhteisiin.

Kaupungin roolia elinkeinotoiminnassa tulee pohtia kokonaisuutena. Perinteiset keinot yritystonteista ja kunnallistekniikasta eivät ehkä riitä, vaikka niitäkin tarvitaan. Yrittäjien yhteistyön vahvistaminen eri keinoin tulee olla tavoitteemme.

Jos olen oikein ymmärtänyt paikallisen yrittäjyhdistyksen piirissä on noussut esiin ajatus yritysmessujen järjestämisestä. Kaupungin tulee olla ajatuksen kehittämisessä aktiivisesti mukana ja tukea järjestämistä muutoinkin kuin puheissa. Messut ei ole vain yrittäjien itsensä markkinointia vaan koko kaupungin, sen palvelujen ja mahdollisuuksien tunnetuksi tekemistä.

Koko yritys kenttää kattavien messujen ohella on tarvetta toteuttaa myös alakohtaisia yrittäjätapahtumia muutaman vuoden takaisen hyvinvointimessun tapaan. Esillä voisivat olla vaikkapa matkailutoimijat, kuljetus- tai kauppapalveluja tarjoavat yrittäjät. Näissäkään tapahtumissa kaupungin rooliksi ei riitä puheissa mukanaolo, vaan elinkeino- tai laajemmin elinvoimapalvelujen toimijoiden on pantava nyrkit saveen. Tällöin voitaisiin kenties saada lisäpontta esimerkiksi asemanseudun kauppapalvelujen järjestämiseen.

Puheenjohtaja,

kun kaupunki kesän korvalla kyseli valtuustoryhmiltä näkemyksiä ensi vuoden talousarviosta ja lähivuosien taloussuunnitelmasta, esitti Vasemmiston valtuustoryhmä mm. lisärahaa kulttuuriin ja työllistämiseen. Esimerkiksi kirjastoon

esitimme yhden kirjastovirkailijan vakanssin lisäämistä. Niin ikään tavoittelimme Merikanto-opistolle lisäpanostusta, joka onkin nyt talousarvioesityksessä mukana.

Kaupunginhallituksen varovaisessa budjettiesityksessä ei ole mukana osallistuvan budjetoinnin laajentamista, siinä ei ole mukana riittävää panostusta maanhankintaan tai pitkäaikaistyöttömien työllistämiseen minkä kautta KELAlle maksettavan työttömyysturvamaksun pienentäminen toteutuisi. Toivottavasti tähän päästään tulevan TE-palvelujen uudistuksen myötä.

Orivesi ja orivesiläiset toimijat ovat viime aikoina, paljolti tänä vuonna, saaneet paljon palkintoja ja tunnustuksia. Tai olleet ainakin loppusuoralla palkittavien ehdokkaiden joukossa. On syytä onnitella meitä kaikkia tai ainakin keskeisesti toimintaan vaikuttaneita henkilöitä liikkuvasta kunnasta, nuorisovaltuustotunnustuksesta, THL:n antamasta palkinnosta, lukion UNESCO-koulun statuksesta ja muista saaduista palkinnoista. Viimeinen taisi tulla eilen, kun lastenmusiikkiyhtye Orffit sai Lampun henki -palkinnon Kulttuurikeskus Rullalta.

Näiden jälkeen on otettava selkeät tavoitteet seuraavasta palkinnosta, vaikkei palkitseminen sinänsä tavoite olisikaan. Entäpä jos vielä tällä taloussuunnittelukaudella olisimme ehdokkaana Kulttuurigaalan vaikkapa Vuoden kulttuuriteko-palkinnon saajana.

Oriveden kulttuuriteko voisi olla esimerkiksi koko vuoden kestävä kirjailijatapahtuma, jonka järjestelyissä mukana olisivat kirjaston lisäksi kirjoittajalukio, kirjastojen lukupiirit, paikalliset kirjailijat, harrastajakirjoittajien Kyhertäjät ja muut innokkaat toimijat. Yhtenä vuonna voitaisiin keskittyä vaikkapa kirjailijoiden elämäkertoihin. Toisena vuonna voisivat näytelmäkirjailijat olla estradilla, jolloin myös ainakin kuusi täällä toimivaa näytelmäryhmää kytkeytyisivät mukaan.

Koko vuoden kestävä tapahtuma pitäisi sisällään esimerkiksi kerran kuussa järjestettävät avoimet kirjailijavierailut. Se voisi huipentua Lahden Mukkulan kirjailijakokouksen tapaan Kampuksen nurmikolla pidettävään kirjailijoiden lomaviikkoon. Eikä etukäteen pidä asettaa mitään rajoja tapahtuman sisällölle, vaan tässäkin avoin yhteistyö ja avoin keskustelu, ideointi tulee olla kunniapaikalla.

Arvoisa puheenjohtaja,

”niin paljon sanomatta jää” lauletaan jossain laulussa. Niin jää tässäkin, mutta uskomme Vasemmiston valtuustoryhmässä, että sanomisen, ideoinnin ja tulevaisuuteen tähtäävän toiminnan mahdollisuuksia tulee jatkossa entistä enemmän.

Tässä vaiheessa esitämme kiitokset menneestä vuodesta ja tämän talousarvioesityksen valmistelusta. Yhteistyö ja avoin keskustelu jatkukoon. Hyvää ja rauhallista joulun aikaa.

27.11.2023

Ryhmäpuheenvuoro

Vihreät

Arvoisa puheenjohtaja, valtuutetut, viranhaltijat, nuorisovaltuuston edustaja, lehdistö ja kuntalaiset

Oriveden Vihreän liiton valtuustoryhmän puolesta esitän kiitokset talousarvion eteen tehdystä työstä.

Talousarvio on nyt useamman vuoden pysynyt rakenteeltaan samanlaisena ja tavoitteet ja mittarit tarkentuvat selkeästi joka vuosi vastaamaan enemmän todellisia mahdollisuuksia seurata etenemistä. Myös kuntalaisten on helpompi seurata ja arvioida kaupungin toimintaa tarkasti mietittyjen ja kohdennettujen mittarien avulla. Jäin kaipaamaan henkilöstöjärjestöjen lausuntoa.

Vuonna 2023 8-9. Luokkalaisille tehdyn kouluterveyskyselyn perusteella orivesiläiset nuoret ovat arvioineet koko maan keskiarvoa useammin, että elämällä on tarkoitus. Myös opettajalta on saatu keskiarvoa paremmin tukea ja apua hyvinvointiin lukuvuoden aikana. On hienoa, että vaikka välillä talouslukuja katsellessa itselle iskee toivottomuus, meillä kasvaa sukupolvi, joka kaiken kriisin keskellä pystyy näkemään elämän merkityksellisyyden ja toisaalta taas meillä on osaava opetushenkilökunta, jolta nuoret uskaltaavat pyytää ja saavat apua.

Näinä taloudellisesti haastavina ja epävarmoina aikoina meille esitetään päätettäväksi ensi kertaa oman valtuustourani aikana isompia investointeja koulukiinteistöihin. Näen, että nämä investoinnit tulevat hyödyttämään orivesiläisiä vielä vuosikymmeniä ja auttavat pitämään Orivettä houkuttelevana myös lapsiperheille. Samalla kun olemme vuosia säästäneet, olemme siirtäneet pakollisia investointeja eteenpäin ja nämä aikaisemmat säästöpäätökset näkyvät kustannusten nousuina investointisuunnitelmaosassa useammalle vuodelle eteenpäin. Kouluverkon tiivistämisen myötä Rovastinkankaan koulun pitää pystyä toimimaan nykyaikaisissa ja riittävän kokoisissa tiloissa mahdollistaen opetussuunnitelman mukaisen toiminnan liikuntatiloineen. Myös yhteiskoulun ja lukion korjaus- ja rakennustöihin meiltä tulee löytyä yhteinen tahtotila.

Ensiasteleet on otettu Pirhan kyydissä ja vauhti on ollut huimaa. Palveluverkkoa tarkastellaan ja muovataan seuraavat vuodet ja tämä tarkoittaa muutoksia myös Oriveden asukkaiden palvelujen saatavuuteen. Yhteistyötä täytyy tehdä tiiviisti, ennakoiden ja asukkaita kuunnellen. Pidetään huoli, että meillä on myös riittävän laadukasta terveyden- ja hyvinvoinnin edistämiseen tähtävää toimintaa ja toimia, jotta ehkäistävissä olevia terveysongelmia ei pääse syntymään.

Kiitän koko kaupungin henkilökuntaa siitä työstä mitä orivesiläisten hyväksi teette, valtuutettuja rakentavasta yhteistyöstä, sekä kaikkia aktiivisia kaupunkilaisia, jotka teette tästä paikasta itsenne näköisen.

Orivedellä 27.11.2023

Miia Saarinen